

Євдокімова А.В.

КПІ ім. Ігоря Сікорського

ФММ, гр. УЕ-311

ВПЛИВ РЕФОРМУВАННЯ РИНКУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ НА РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Актуальність теми "Вплив реформування ринку електроенергії на розвиток підприємництва в Україні" зумовлена ключовою роллю енергетичного сектора в економіці країни. Реформування ринку електроенергії спрямоване на створення конкурентного середовища, що забезпечує прозорі ціни та можливості для розвитку малого і середнього бізнесу. Проте, нові умови ринку також створюють низку викликів для підприємців, зокрема нестабільність тарифів та відсутність гарантій безперебійного постачання електроенергії. В умовах інтеграції до європейського енергетичного ринку українські підприємства потребують адаптації до нових стандартів та вимог. Вивчення цієї теми є важливим для розуміння можливостей та ризиків, які відкриваються для українського бізнесу у сфері енергетики, що безпосередньо впливає на економічний розвиток країни.

Розглянувши актуальність теми в умовах реформування ринку електроенергії, важливо також детальніше проаналізувати законодавчі зміни, що створили нову структуру та правила функціонування цього ринку. Огляд цих змін дозволить краще зрозуміти їхній вплив на бізнес-середовище та розвиток підприємництва в Україні.

Таблиця 1

Порівняльна таблиця, що показує огляд змін у законодавстві щодо ринку електроенергії в Україні, порівнюючи стару і нову моделі ринку

Критерій	Стара модель ринку	Нова модель ринку (з 1 липня 2019 р.)
Структура ринку	Монопольна структура з державною монополією на закупівлю та розподіл електроенергії	Конкурентний ринок з поділом на сегменти: ринок двосторонніх договорів, ринок "на добу наперед", балансуєчий
Формування цін	Фіксовані тарифи, затверджені державою	Вільне ціноутворення, яке визначається попитом і пропозицією
Роль держави	Повний контроль над цінами і обсягами продажу	Регулювання тільки на ринку послуг передачі і розподілу, контроль якості, захист вразливих категорій споживачів
Контракти між виробниками та споживачами	Відсутні прямі контракти між виробниками та великими споживачами	Можливість укладання двосторонніх договорів між виробниками і споживачами
Прозорість та доступ до ринку	Обмежений доступ до інформації про ринок і учасників	Забезпечення прозорості через відкриту інформацію про ціни та обсяги угод

Реформа ринку електроенергії в Україні створила нові виклики для підприємців. Однією з головних проблем стало зростання цін на електроенергію, що значно підвищило витрати для промислових підприємств. В середньому ціник для українських промислових споживачів збільшився на 25%. Серед причин виділяють обмеження для доступу атомної енергії на конкурентний ринок та недостатню прозорість правил. Нова модель ринку також ускладнила планування, оскільки включає багато сегментів, а ціни залишаються одними з найвищих у Східній Європі. Це створює ризики для конкурентоздатності українського бізнесу.

Проте з реформуванням ринку електроенергії підприємці в Україні отримали нові можливості для розвитку, зокрема в альтернативній енергетиці. Відокремлення розподілу та постачання електроенергії сприяє конкуренції та полегшує доступ до прямих контрактів, що забезпечує стабільність цін. Для малого та середнього бізнесу це відкриває перспективи підвищення енергоефективності й зниження витрат. Також з'являються нові бізнес-моделі для малих підприємств, орієнтовані на ринок "зеленої" енергії, які можуть скористатися державною підтримкою і підвищити конкурентоспроможність. Впровадження системи аукціонів для відновлюваних джерел енергії дозволяє новим гравцям виходити на ринок з конкурентними пропозиціями. Окрім того, нова модель ринку відкриває перспективи для підприємств з високим рівнем енергоефективності, які тепер можуть краще контролювати свої витрати та знижувати енергетичні ризики. Це, у свою чергу, підтримує стале зростання економіки країни.

Реформування ринку електроенергії в Україні має значний вплив на розвиток підприємництва, створюючи як нові виклики, так і можливості. Запровадження конкурентного середовища, зростання прозорості, можливість укласти довгострокові контракти та акцент на «зеленій» енергетиці сприяють модернізації бізнес-сектору та підтримують інновації. Проте для повноцінного використання потенціалу реформованого ринку важливими є подальша стабілізація цін, розширення доступу для нових підприємців та покращення умов для інвестицій в енергетичний сектор.

Перелік посилань:

1. <https://www.centrengo.com/post/novii-rinok-yelektroenergii-zapratsyuvav-v-ukraini-na-vuglegirs-kii-tes-zapratsyuvav-novii-viddil/>
2. Про ринок електричної енергії. *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2019-19#Text> (дата звернення: 07.11.2024)
3. Ильичев Р. Впровадження ринку електроенергії: вплив на промисловість – Погляди – GMK Center. GMK. URL: <https://gmk.center/ua/opinion/yak-vprovadzhennya-rinku-elektroenergii-vplinu-na-ukrainsku-promislovist/> (дата звернення: 07.11.2024)
4. Нова модель ринку електроенергії: як це вплине на конкуренцію? - Юридична Газета. *Юридична газета – онлайн версія*. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/antimonopolne-konkurentne-pravo/nova-model-rinku-elektroenergiyi-yak-ce-vpline-na-konkurenciyu.html> (дата звернення: 07.11.2024)